

Варијабилност морфолошких особина стабла,
листа и цвијета генотипова дријена (*Cornus mas* L.)
из Горњег Полимља

Ђина Божовић, Вучета Јаћимовић, Маријана Недовић¹

¹Биотехнички факултет-Подгорица,
Центар за континентално воћарство, љековито и ароматично биље
Бијело Поље, Црна Гора

Резиме

У раду су приказани резултати трогодишњих испитивања морфолошких карактеристика стабла, листа и цвијета за 30 генотипова дријена издвојених из природне популације Горњег Полимља. Циљ рада је да укаже на варијабилност испитиваних морфолошких особина код различитих генотипова дријена, као важних фактора у селекцији и оплемењивању ове воћне врсте. У зависности од генетичке конституције генотипови показују знатне разлике у погледу проучаваних карактеристика. Већина испитиваних генотипова, имала је жбунасту форму. Димензије стабла варирају у широким границама, па су уочени слабо бујни, средње бујни и бујни генотипови. Најзаступљенија је округла круна. Листови су најчешће елиптични и јајастии. У једној цвасти налази се 15-29 цвјетова.

Кључне ријечи: дријен, морфолошке особине, стабло, лист, цвијет.

Увод

Самоникле воћке чине генетички потенцијал од огромне важности за селекциони и оплемењивачки рад (Мратинић и Којић, 1998). Једна од воћних врста које се налазе у шумским заједницама, а врло је значајна у оквиру генетичких ресурса је дријен (*Cornus mas* L.), са јестивим плодовима велике хранљиве и технолошке вриједности (Исајев и Туцовић, 1997). Скоро сви органи дријена се користе у народној медицини за справљање чајева: коријен, кора дебла, лист, цвијет и плод. Свакако најзначајнији орган дријена је плод, који се користи за јело у свјежем стању и у облику бројних прерађевина. У рано прољеће дрво дријена окићено лијепим жутим цвјетовима, а с јесени атрактивним лишћем чија боја прелази из зелене у златасто

црвену, дају овој воћки орнаменталан изглед, па се користи за украшавање паркова и дворишта (Windham, 1999).

Описивањем дријена углавном су се бавили аутори који су писали о дивљој флори и љековитом биљу, гдје је тежиште на љековитост и благотворно дејство чајева или производа од плода ове биљке. Мањи број њих је обратио пажњу на дријен као воћну врсту, која би могла да се узгаја у виду плантажних засада (Јахимовић и Божовић, 2003). Циљ овог рада је да укаже на варијабилност морфолошких особина стабла, листа и цвијета код различитих генотипова дријена, као важних фактора у селекцији и оплемењивању ове воћне врсте.

Материјал и методе рада

Материјал у овом раду је природна популација дријена у рејону Горњег Полимља. Од преко 1000 обиљежених стабала приказани су трогодишњи резултати истраживања морфолошких особина стабла, листа и цвијета за 30 генотипова.

Бујност стабла је одређена мјерењем висине и ширине круне, као и пречника дебла на 30 *cm* од земље. Облик круне одредили смо на основу мјерења и класификације коју су дали Шит и Метлицки (1940).

На узорку од 30 цвјетова по генотипу посматрана је грађа цвијета.

За изучавање морфолошких карактеристика листа узимано је здраво и зрело лишће са средине љетораста по периферији круне. Мјерења су вршена на 30 листова од сваког генотипа.

Прикупљени подаци су статистички обрађени у програмском пакету SPSS for Windows верзија 7,5. Статистичка обрада је обухватила анализу варијансе и тестирање значајности разлика између анализираних генотипова употребом Duncan-овог теста.

Резултати рада и дискусија

Дријен расте као листопадни грм или мање стабаоце висине од 5 до 10 *m*, по цитирању многих аутора (Benčat и Vlaho, 2001; Јованчевић и сар., 1990), а ширине 5,5 - 7,5 *m*. Сличних димензија су били и дренови обухваћени овим радом са висином од 4,2 до 9 *m*.

Пошто дријен може бити у облику стабла са једним деблом или више њих (жбун), то му је и сам пречник дебла много варирао, па је код 30 испитиваних генотипова био од 8,2 до 50,1 *cm*. Већина испитиваних генотипова, са подручја Горњег Полимља, била је жбунасте форме, што значи да ипак преовладава облик жбуна, а мањи број је у облику стаблашице. Мора се истаћи да је код неких генотипова и човјек имао утицаја, уклањајући бочне изданке довео је до тога да биљка изгледа као воћка са једним деблом и има форму стаблашице.

Морфолошке и морфометријеске особине круне приказане су у табели 1.

Таб. 1. Димензије, бујност и облик круне генотипова дријена, 2000-2002. г.
Crown dimensions, vigor and shape of cornel genotypes, 2000-2002.

Генотип <i>Genotype</i>	Диференцијација Дебла <i>Trunk Diferentiation</i>	Број стаб. <i>N^o tree</i>	Пречник стабла <i>Trunk diametar (cm)</i>	Висина стабла <i>Tree height (m)</i>	Ширина круне <i>Crown width (m)</i>	Бујност стабла <i>Vigour tree</i>	Облик круне <i>Crown shape</i>
БП 01	стаблашица/ <i>tree</i>	1	8,2	4,8	7,2	ср.буј./ <i>medium</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
БП 04	жбун/ <i>bush</i>	3	8,5	5,1	5,5	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БП 06	жбун/ <i>bush</i>	3	9	4,4	4,8	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БП 07	стаблашица/ <i>tree</i>	1	31,3	6,6	6,7	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БА 13	стаблашица/ <i>tree</i>	1	42,5	7,5	8	бујно/ <i>strong</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
БП 16	стаблашица/ <i>tree</i>	1	23,4	6	5,8	ср.буј./ <i>medium</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БП 17	жбун/ <i>bush</i>	4	9,9	4,6	5,3	ср.буј./ <i>medium</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
БП 21	стаблашица/ <i>tree</i>	1	50,1	9,4	9	бујно/ <i>strong</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
БП 22	стаблашица/ <i>tree</i>	1	10,2	4,6	6,3	ср.буј./ <i>medium</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
ПЛ 23	жбун/ <i>bush</i>	7	23,6	6,2	5,5	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БП 25	жбун/ <i>bush</i>	3	15,5	5,5	6,2	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БП 33	жбун/ <i>bush</i>	4	11,3	6,1	6,8	бујно/ <i>strong</i>	округла/ <i>round</i>
БП 36	жбун/ <i>bush</i>	3	22,7	6,5	8,5	ср.буј./ <i>medium</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
БП 38	стаблашица/ <i>tree</i>	1	40,5	9,5	9	бујно/ <i>strong</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
БП 40	стаблашица/ <i>tree</i>	1	31,5	7,2	7,3	ср.буј./ <i>medium</i>	округла/ <i>round</i>
БП 41	стаблашица/ <i>tree</i>	1	16,2	6,7	8,2	ср.буј./ <i>medium</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БП 44	стаблашица/ <i>tree</i>	1	10,1	6,1	7,6	ср.буј./ <i>medium</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БП 48	жбун/ <i>bush</i>	3	13,5	6	6,5	сл. бујно/ <i>weak</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БА 49	жбун/ <i>bush</i>	3	15,1	5,8	5,5	сл. бујно/ <i>weak</i>	округла/ <i>round</i>
АН 50	жбун/ <i>bush</i>	4	12,8	3,9	6,2	бујно/ <i>strong</i>	округла/ <i>round</i>
БП 51	стаблашица/ <i>tree</i>	1	11,6	4,1	3,6	ср.буј./ <i>medium</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
БП 53	стаблашица/ <i>tree</i>	1	45,2	8,5	9,8	бујно/ <i>strong</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
БП 54	жбун/ <i>bush</i>	3	12,5	3,5	3,6	ср.буј./ <i>medium</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БП 58	жбун/ <i>bush</i>	3	13,4	4,1	4	ср.буј./ <i>medium</i>	окр. -обрн. пирам./ <i>roundturned pyramid</i>
БА 70	жбун/ <i>bush</i>	3	17,2	4,4	5,1	ср.буј./ <i>medium</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
БП 75	стаблашица/ <i>tree</i>	1	18,8	4,5	5,2	бујно/ <i>strong</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
ПЛ 98	жбун/ <i>bush</i>	3	20,2	4,8	5,5	бујно/ <i>strong</i>	округла/ <i>round</i>
ПЛ 99	стаблашица/ <i>tree</i>	1	32,5	8,2	6,5	бујно/ <i>strong</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>
АН 103	жбун/ <i>bush</i>	3	16,4	4,2	5,5	ср.буј./ <i>medium</i>	пљосната/ <i>flattened</i>
АН 104	жбун/ <i>bush</i>	2	18,3	6,5	5,5	ср.буј./ <i>medium</i>	пирамид./ <i>pyramidal</i>

По Леонтјаку (1984) крошња дријена може бити најчешће разведена, лоптаста, оборена, а рјеђе пирамидална. Округла круна је доминирала и у природној популацији дријена Горњег Полимља, пирамидалне круне је било нешто мање, а најмање обрнуто пирамидалне и плљоснате.

Дужина лиске дренова Горњег Полимља је варирала од 3 до 9,5 *cm*, ширина од 1,6 до 6,6 *cm* и дужина лисне дршке од 0,3 до 1,1 *cm*, таб. 2. Duncan-ов вишеструки тест рангова је показао да углавном постоје значајне разлике између изучаваних генотипова за параметре дужине, ширине лиске и дужине лисне дршке. Генотипови БП48 и БП 17 су ранжирани у прву групу са просјечно најкраћом лиском и нису статистички значајно различити од генотипова БП 53, БП 51, БП 38, БП 07, БП 21, БП 22, БП 33, БП 44, БП 58. Генотип АН 50, који је у групи са најдужом лиском, статистички се значајно не разликује од генотипова АН 104, АН 103, БП 40, БП 36, БП 04, ПЛ 99, БП 54. Сама величина листа зависи не само од генотипа, већ и од положаја на грани гдје се лист налази, као и од мјеста и амбијента у којима сам генотип расте. Листови генотипова са подручја Горњег Полимља имали су најчешће елиптичну и јајасту форму што су облици које су навели Јосифовић (1967) и Мратинић и Којић (1998).

Цвијет дријена је окарактерисан, од већине аутора, као ситан, хермафродитан, златножуте боје, са 4 крунична листића и смјештен је у штитастој цвасти. У Молдавији број цвјетова у цвасти је просјечно био од 5 до 32, (Дудукал и Руденко, 1984), у Македонији по Миновском и Ризовском (1974) од 10 до 23, док по наводима Вујанић – Варге (1987) тај број варира између 8 и 24. У популацији дријена Горњег Полимља штитићи су просјечно бројали од 15 до 29 цвјетова, таб. 3. Цвијет дријена има по четири чашична и крунична листића, четири прашника и најчешће по један тучак, ријетко два (Јанчић, 1988). Цвјетови већине испитиваних генотипова имају по један тучак, док су у генотипова БП 16, БП 33, БП 41, БА 49 и БП 53 поједини цвјетови имали по два.

Таб.2. Димензије (cm) и облик листа генотипова дријена, 2000-2002. г.
Leave's dimensions and shape of cornel genotypes, 2000-2002.

Генотип <i>Genotype</i>	2000 - 2002						Облик <i>Shape</i>
	дужина <i>length</i>	лиске <i>leaves</i>	шарина <i>width</i>	лиске <i>leaves</i>	дуж. л. дршке <i>length l. stick</i>		
БП 01	6,37	дђеж	3,72	ежзиј	0,73	ијклљ	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 04	6,67	Ежз	4,20	к	0,59	бвгдђе	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 06	6,06	Гдђ	3,72	ежзиј	0,56	Бвг	јајаст/ <i>oval</i>
БП 07	5,49	Абвг	2,70	а	0,60	бвгдђе	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
БА 13	5,95	Вгдђ	3,98	зијк	0,79	Љ	јајаст/ <i>oval</i>
БП 16	5,82	Бвгд	3,60	ђежзи	0,79	Лљ	јајаст/ <i>oval</i>
БП 17	5,23	А	3,21	бвгдђ	0,46	А	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 21	5,71	Абвг	3,51	гдђежз	0,57	бвгд	јајаст/ <i>oval</i>
БП 22	5,52	Абвг	3,11	абвгд	0,52	Аб	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
ПЛ 23	6,32	Дђе	3,67	ђежзиј	0,67	ђежзиј	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 25	6,05	Гдђ	3,54	гдђежзи	0,64	гдђежзи	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
БП 33	5,63	Абвг	3,55	гдђежзи	0,64	гдђежз	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 36	6,68	Ежз	4,20	к	0,74	јклљ	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
БП 38	5,46	Абв	3,32	гдђе	0,66	ђежзиј	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
БП 40	6,66	Ежз	4,08	јк	0,65	дђежзи	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 41	5,94	Вгдђ	3,51	гдђежз	0,78	Клљ	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
БП 44	5,74	Абвг	3,58	дђежзи	0,62	вгдђеж	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
БП 48	5,20	А	2,78	аб	0,70	жзијк	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
БА 49	5,95	Вгдђ	3,88	зијк	0,66	ђежзиј	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
АН 50	7,01	З	3,93	зијк	0,58	бвгдђ	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
БП 51	5,34	Аб	3,22	бвгдђ	0,60	бвгдђе	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 53	5,37	Аб	3,27	вгдђе	0,52	Аб	елиптичан/ <i>eliptic</i>
БП 54	6,49	ђежз	3,82	жзијк	0,61	вгдђе	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
БП 58	5,58	Абвг	2,83	абв	0,60	бвгдђе	јајасто-елип./ <i>oval eliptic</i>
БА 70	6,02	Вгдђ	3,10	абвг	0,60	бвгдђе	јајаст/ <i>oval</i>
БП 75	6,03	Гдђ	3,60	ђежзи	0,54	Бв	елиптичан/ <i>eliptic</i>
ПЛ 98	6,45	Ђеж	3,54	гдђежзи	0,72	зијклљ	јајаст/ <i>oval</i>
ПЛ 99	6,49	ђежз	3,35	гдђеж	0,65	дђежзи	јајаст/ <i>oval</i>
АН 103	6,72	Ежз	3,99	ијк	0,68	ежзиј	издуж-елиптичан/ <i>elongated eliptic</i>
АН 104	6,88	Жз	4,19	к	0,71	жзијкл	јајаст/ <i>oval</i>
Просјек	6,03		3,56		0,64		

Таб. 3. Грађа цвијета генотипова дријена, 2000-2002. г.
Flowers constitution of examined cornel genotypes, 2000-2002.

Генотип <i>Genotype</i>	2000-2002		Број цвјетова/ <i>N⁰ flowers</i>		Тучак <i>Gynaceum</i>	Прашници <i>Andraceum</i>
	Број <i>N⁰</i>	цвјетова <i>Flowers</i>	минимум <i>minimise</i>	максимум <i>maximise</i>		
БП 01	22,0	ђеж	14,0	33,0	1,0	4,0
БП 04	20,6	гдђе	17,0	26,0	1,0	4,0
БП 06	20,6	гдђе	17,0	26,0	1,0	4,0
БП 07	15,7	а	12,0	20,0	1,0	4,0
БА 13	20,9	дђе	13,0	28,0	1,0	4,0
БП 16	19,8	гдђ	13,0	28,0	1,2	4,0
БП 17	28,6	и	16,0	36,0	1,0	4,0
БП 21	22,5	еж	14,0	34,0	1,0	4,0
БП 22	16,1	аб	9,0	21,0	1,0	4,0
ПЛ 23	16,3	аб	12,0	20,0	1,0	4,0
БП 25	20,3	гдђе	17,0	26,0	1,0	4,0
БП 33	21,8	ђеж	14,0	31,0	1,1	4,0
БП 36	20,3	гдђе	17,0	25,0	1,0	4,0
БП 38	23,9	ж	18,0	32,0	1,0	4,0
БП 40	18,7	бвг	11,0	29,0	1,0	4,0
БП 41	16,3	аб	10,0	24,0	1,1	4,0
БП 44	18,3	бвг	15,0	26,0	1,0	4,0
БП 48	20,6	гдђе	17,0	26,0	1,0	4,0
БА 49	26,0	з	16,0	36,0	1,2	4,0
АН 50	21,4	ђе	18,0	25,0	1,0	4,0
БП 51	15,6	а	11,0	21,0	1,0	4,0
БП 53	15,9	а	10,0	21,0	1,1	4,0
БП 54	16,4	аб	10,0	23,0	1,0	4,0
БП 58	28,4	и	15,0	38,0	1,0	4,0
БА 70	18,6	бвг	15,0	26,0	1,0	4,0
БП 75	20,9	дђе	15,0	28,0	1,0	4,0
ПЛ 98	15,0	а	9,0	23,0	1,0	4,0
ПЛ 99	22,1	ђеж	14,0	34,0	1,0	4,0
АН 103	16,9	абв	9,0	22,0	1,0	4,0
АН 104	20,1	гдђ	15,0	26,0	1,0	4,0
Просјек	20,1		9,0	38,0	1,02	4,0

Закључак

На основу трогодишњих испитивања морфолошких карактеристика стабла, листа и цвијета 30 генотипова дријена из Горњег Полимља могу се извести следећи закључци:

- Већина испитиваних генотипова, са подручја Горњег Полимља, имала је жбунасту форму. Димензије стабла варирају у широким границама, па су уочени слабо бујни, средње бујни и бујни генотипови.
- Округла круна доминира, пирамидалне круне је нешто мање, а најмање обрнуто пирамидалне и плjosнате.
- У зависности од генотипа димензије листа варирају у широким границама. Листови испитиваних генотипова имају најчешће елиптичну и јајасту форму.
- Просјечан број цвјетова по једној цвасти је у интервалу 15-29 цвјетова.

Литература

1. *Benčat, T., Blaho, J.* (2001): Variability and some biophysiological characteristics of cornelian cherry (*Cornus mas* L.) leaves in Zvolen basin. International conference of horticulture, september, ISBN 80-7157-524-0, volume 3, p. 492-496, Lednice, Czech Republik.
2. *Вујанић-Варга, Динка* (1987): Помологија. Нови Сад.
3. *Дудукал Д. Гагина., Руденко И. С.* (1984): Кизил (биологичкије основи културе). Штиинца, ст. 93, Кишинев.
4. *Исајев, В., Туцовић, А.* (1997): Диверзитет и коришћење генетских ресурса дрвећа и жбуња Југославије. Савремена пољопривреда, 46, 1-2, 185-194, Нови Сад.
5. *Јанчић, Р.* (1988): Сто најпознатијих лековитих биљака. Научна књига, Београд.
6. *Јаћимовић, В., Божовић, Ђина* (2003): Значај данарике (*Prunus cerasifera* Ehrh.) и дријена (*Cornus mas* L.) са подручја Горњег Полимља за производњу здравствено безбједне хране. Зимска школа за агрономе – зборник, 7, бр. 7, Чачак.
7. *Јованчевић, Р., Јованчевић, М., Раичевић, Светлана* (1990): Самоникло корисно биље у сливовима ријеке Тихотине, Лима и Таре. Пољопривреда и шумарство, XXXV, вол. 4, 99-111, Титоград.
8. *Јосифовић, М.*(1967): Пољопривредна енциклопедија. Југословенски лексикографски завод, Загреб.
9. *Леонтијак, Г. П.* (1984): Кизил-ценое лесное растение, Штиинца, 65-82, Кишинев.
10. *Миновски, Д., Ризовски, Р.* (1974): *Cornus mas* L. – Дрен. Дива овошна флора на СР Македонија. Зборник на трудови, стр. 265-272, Скопје.
11. *Мратинић, Евица, Којић, М.* (1998): Самоникле врсте воћака Србије. Институт за истраживања у пољопривреди Србија, Београд.
12. *Шит, П. Ј., Метлицкиј, З. А.:* Плодоводство. Москва, 1940.
13. *Windham, M., T.* (1999): Pathology and Nematology. Snaresearchconference, 44.

Variability of Morphological Characteristics of Tree, Leaf and Flower of Cornel (*Cornus mas* L.) Genotypes from Upper Polimlje Area

Đina Božović, Vučeta Jaćimović, Marijana Nedović¹

¹*Biotechnical faculty - Podgorica, Centre for Continental Fruit Growing, Medicinal and Aromatic Herbs – Bijelo Polje, Montenegro*

Summary

In this work are shown the results from 3 year examination of morphological characteristics of tree, leaves and flowers of 30 cornel (*Cornus mas* L.) genotypes from natural population in Upper Polimlje area. The aim of the work was to show variability of examined morphological characteristics of different cornel genotypes as well as important factors in selection and breeding of this fruit sort. Depending on genetic constitution, genotypes show big differences considering examined characteristic. The majority of examined genotypes have bush form. The tree dimensions vary a lot so we can notice weak, medium and strong genotypes. The most common is round crown. The leaves are mostly elliptic and oval. in one flower we can find of 15-29 smaller ones.

Key words : Cornel, morphological characteristics, tree, leave, flower.

Đina Božović
E-mail Address:
bdjina@yahoo.com